

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Hyemalis - A Dominica I. Adventus Domini nostri usque ad
Dominicam Septuagesimæ

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sabbato. De puritate & excellentia Christianæ religionis in quocumque
vivendi statu. Sicut à veteri lege, sic à veteri homine, unicuique Christiano
est abstinendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44194

S A B B A T O.
DE PURITATE ET EXCELLENTIA
CHRISTIANÆ RELIGIONIS IN QUOCUN-
QUE VIVENDI STATU.

Dicebat autem & similitudinem ad illos, quia nemo commissuram à novo vestimento immittit in vestimentum vetus; alioquin & novum rumpit, in veteri non convenit commissura à novo.

Luc. 5.

VERITAS PRACTICA.

Sicut à veteri lege, sic à veteri homine, unicuique Christiano est abstinendum.

RATIO EST, Quia idcirco à veteri lege abstinemus, quia per Christianam Religionem lex illa est antiquata.

Sed eadem lege Christiana, vetus homo est abjuratus.

Ergo pariter abstinendum.

L P U N C T U M.

DE perfectione vivendi quæstio & sermo erat Christo Domino cum Phariseis; jamque illis ostenderat nihil obesse perfectioni suorum, si strictius illud vitæ genus nondum susceperent, quod essent aliquando sectaturi. Nunc vero pergens declarat eis duplici similitudine, non nisi prudenter fieri, quod tempus aliquando interponatur, ut interim capaciores, & fortiores fiant discipuli ad capeendam eam perfectionem, quam professuri sint. Sicut enim, inquit, nemo prudenter à vestimento novo partem seu frustum tollat, ut veteri resarciendo insuat, quia sic novum periret vestimentum, nec vetus aptè resarciretur: Et sicut in utres veteres vinum novum non infunditur, ne musti effervescens violentiâ dirumpentur utres; sic neque imperfectis & infirmis, quales sunt adhuc mei discipuli, gravia illa perfectioris vitæ præcepta, seu exercitia sunt imponenda, ne cum sint impares illis ferendis, onus excutiant; sed paulatim formandi sunt & roborandi, quia illa etiam perfectio, ad quam eos ego destino, tam sublimis est & excellens, ut mihi prius sint suaviter disponendi & præparandi, quam illi

eam aggrediantur. Quantum est enim distantia rei novæ pretiosæ, & excellentis, à veteri deficiente & caduca, tanta est legis novæ à me instituendæ, ab illa quæ vobis Judæis est tradita; ac proinde sicut veteribus non sunt nova permiscenda, sic neque legi Mosaicæ lex Evangelica, nec veteri hominî novus homo conjungendus, sed expectandum donec antiquetur & senescat, quod est propè interitum, ut sic nova faciam omnia. 1.2.9.96.
A.2.ad.2.
Hebr. 8.
Apoç. 21.

Sic sancti Patres hæc Christi Domini verba interpretantur, Sanctus quidem Hieronymus, vestimentum, inquit, vetus, & utres veteres, Scriba & Pharisei; Vestimentum & vinum novum præcepta Evangelica; Sanctus quoque Ambrosius; Non sunt ætus novi & veteris hominis miscendi. Brevius interlinearis: *Repugnat nova vita veteri; Quæ interpretatio non modò de Apostolis & perfectis viris intelligenda est, sed universim de tota Religione Christiana, seu de singulis quibuscunque statibus & personis, licet in diverso perfectionis gradu, ad omnes tamen spectat, omnibus generatim proponitur: Quid sicut à veteri lege, sic à veteri homine, unicuique est abstinendum in suo statu.*

Quæ quidem Veritas, & ad excellentiam Christianæ religionis demonstrandam, & ad communem quendam perfectionis praxim declarandam, plurimum facit.

Ratio autem Veritatis propositæ tam manifesta est & aperta ex sacris Scripturis, ut sit fide magis opus, quàm discursu. Nam unâ proposita eademque lege, lex vetus, & vetus homo proscripta sunt & antiquata, unde si de uno credis, credas necesse est de alio, aut de utroque dubitabis.

Quid est enim quod modò Circumcisio, Purificatio, aliæque cæremoniæ & sacrificia Judæorum non usurpantur, nisi quòd novâ lege Christiana-

Christianâ, cuius erât umbra & figura, ut toties monet Apostolus, abrogentur? Neque enim de se mala erant; ablit cogitare, cum à Deo fuerint ordinata & præscripta; sed ideo tantum erant bona, quia præscripta & ordinata; unde cum jam non ordinentur, imò cum jam sint vetita & prohibita, non usurpantur, atque idcirco non usurpantur, quia nunc à nova lege præscripta sunt. *Ecoe ego Paulus dico vobis, quoniam si circumcidamini, Christus vobis nihil proderit. Evacuati estis à Christo, qui in lege justificamini, à gratia excidistis: NAM in Christo Iesu neque Circumcisio aliquid valet, neque præputium, sed fides quæ per Charitatem operatur. VOS in libertatem vocati estis, ab illa scilicet veteri lege, quæ erat servorum, & servitatem serviebat durissimam. Nonne hoc credis? nonne Judaïsmum detestaris? nonne illum tam alienum à Christiano putas, ut qui vel tantillum judaizaret, non omnino esset Christianus? Gratias tibi Christe Iesu, cui debemus hoc, quod credimus, & quod profiteamur.*

II. PUNCTUM.

SED eadem ipsâ lege Christianâ, vetus homo est proscriptus & abjuratus.

Hoc attentius est considerandum, & primò expende, quid sit vetus homo, nempe inclinatio naturæ nostræ corruptæ ad bonum sensuale, ad honores, ad commoda, & delectationem sensuam, uno verbo Concupiscentia est depravata, quàm à veteri homine, id est Adamo nascentes accepimus. Peccante primo homine, inquit sanctus Augustinus, vitium pro natura involvit.

Secundò adverte, quod tametsi habitualis illa concupiscentia radix est malorum omnium propriè tamen malum eius, de quo hic agitur, non est nisi in actu voluntario, quando scilicet motum inordinatum volentes sequimur: atque adeo, hoc est propriè quod in Propositione dicitur esse proscriptum lege Christianâ, ne scilicet illum naturæ corruptæ motum sequamur. Hoc est quod ait Apostolus, veterem hominem nostrum simul cum Christo crucifixum esse, ut destruat corpus peccati, & ultra non serviamus peccato. Sicut enim crucifixus ita ligatus est, ut se movere non possit motu naturali: Ita quilibet Christi anus lege Christi sic obligatus est, ut se movere non debeat motu quovis inordinato naturæ depravatæ. Hoc est quod idem ait, nos mortuos esse cum Christo, simulque

Haynesius Pars prima,

cum illo resurgentes vivere Deo, quia perinde debemus abstinere moribus vitæ sensualis, ac si omnino essemus mortui. Talis autem mors vita est, vita spiritalis, vita divina, unde tandem concludit. Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, ut obediat concupiscentiis eius; sed neque exhibeatis membra vestra, arma iniquitatis peccato, sed exhibete vos Deo, tamquam ex mortuis viventes. & membra vestra arma iustitia Deo. Quod alibi expressius; Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis.

Tertio denique Considera, quàm verè & certò, eadem lege Christiana veteri hic vetus homo, quàm lex ipsa vetus prohibetur; Non potest autem evidentius id demonstrari, quam quod iisdem planè verbis, eodemque sensu Apostolus indiscriminatim de utroque loquitur, & utrumque simul se exuisse asserit, cum se unum exuisse dicit; Nec aliter scimus Apostolum mundo & carni non vivere, quàm quibus verbis scimus, illum legi Judaicæ mortuum esse. Ad utrumque enim hæc & similia, quæ passim habet in epistolis, referuntur. *Ego per legem, legi mortuus sum, ut Deo vivam. Christo confixus sum cruci; Vivo autem jam non ego, vivit verò in me Christus. Et post multa ibidem in hunc sensum relata: Mihi autem abest gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. In Christo enim Iesu, neque circumcisio aliquid valet, neque præputium, sed nova creatura. Et quicumque hanc regulam sequuti fuerint, pax super illos. & misericordia & super Israel Dei. De cetero nemo mihi molestus sit, ego enim stigmata Domini Iesu in corpore meo porto.*

Itemque alibi luculentè. *Qua mihi fuerunt lucra, hæc arbitratu sum propter Christum detrimenta; verumtamen existimo omnia detrimentum esse, propter eminentem scientiam Iesu Christi Domini mei, propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercore, ut Christum lucrificarem.*

Quid putas Apostolum his velle verbis? Quomodo hæc interpretaris? Vide antecedentia, & consequentia, consule quos volueris Patres, antiquos atque novos Interpretes, & unâ omnium voce dices hæc Apostoli verba, tam de lege veteri, quàm de veteri homine in proprio & literali, ut vocant, sensu esse intelligenda, quia utrumque scilicet unum, & idem est; nec aliter intelligitur quemquam esse Christi eu

D d *Chris*

Christianum, quàm si utrumque exuerit, & legem, & hominem veterem: utriusque mortuus sit, utroque sit liberatus, & pro utroque unum sibi esse Christum profiteatur. Nam quod de se ait Apostolus, hoc de omnibus ita esse oportere planè affirmat: *Quicumque in Christo baptisati estis, Christum induistis; Non est Judaeus, neque Graecus, non est servus, neque liber, non est masculus, neque foemina, Omnes enim vos unum estis in Christo Jesu.*

O Christianam nobilitatem! O quis mente comprehendat, quid sit Christum induisse? quid eum ipso unum esse!

III. PUNCTUM.

SICUT ergo à veteri lege, sic à veteri homine, unicuique Christiano est abstinendum; Cum par utriusque simul eadem lege novà, quæ dicitur Gratiae & Libertatis, sit abrogatio & condemnatio. Idcirco enim dicitur Lex Gratiae, quia revera ex se gratiam continet atque offert, quàm non minùs homo iste vetus exuat, quàm lex ipsa Mosaica deseratur; ac proinde etiam longè major est obligatio ex lege illa gratiae veterem hominem exuendi, & omnis reprimendæ concupiscentiae, quàm esset ex lege scripta, quæ licet vetaret concupiscentiam & omne peccatum inde procedens, non tamen conferebat gratiam quam lex nova confert ad hunc effectum: Lex inquit, per Moysen data est, Gratia & Veritas per Jesum Christum facta est. Quod S. Augustinus sic exponit: Non erat ista gratia in veteri testamento, lex enim minabatur non opitulabatur, jubebat non sanabat, languorem ostendebat non auferebat, sed preparabat medico venturo cum gratia & veritate. Sic & interlinearis, verè ab eo accepimus, quia lex non tollit mala, sed ostendit, & reos convincit ut huiusmodi se medico, nempe ut se sanandos illi præferant, & præscriptis utantur ad salutem consiliis & mandatis.

Atque hoc ipsum est quod profiteamur in Baptismo nos velle; Hoc est quod ibi dicitur Christum induere & novum hominem, id est profiteri se velle vivere non secundum carnem, sed secundum spiritum illum Gratiae, quem

tunc accipimus; Unde nihil restat quàm id exequi quod professi sumus. Quod ut fidelius à nobis fiat & constantius observetur: proponitur hic obligatio, quàm sic tenemur omnes cum Divina gratia, quæ se propterea nobis offert, ad cavendos inordinatos concupiscentiae motus, sicut ad ipsum Judaïsmum execrandum. Si enim utrumque est nobis perinde vetitum, cur non utrumque perinde caveamus? Si de utroque periade cavendo dedimus fidem & sponsonem in baptismo, cur unum planè nolumus, & non perinde aliud? Si nolles Circumcisionem, an velles Purificationem, aut aliam ceremoniam, quàm se Judæi expiabant? Si nolles Sacrificium expiationis facere, quo illi faciebant modo, an velles eorum holocausta? Sacrificare nolles omnino, sed cur porro nolles, nisi quia ex æquo illa omnia simul perinde sunt vetita? At si ergo non minùs est vetitus ille pravus concupiscentiae motus, quo te impelli sentis in peccatum, cur non ita refugis? ita execraris?

Dices fortè, non esse tam grave peccatum, consentire concupiscentiae, quàm Judaïsmo. Sit ita sane, sed an propterea licet consentire concupiscentiae? an putas leviora peccata non minùs esse vetita, & fugienda, quàm sunt leviora? Facilius est illa quidem incurtere, sed non propterea liberior concessa est incurrendi facultas: imò quo propensio major est & evidentius periculum, eo major est adhibenda cautio, ut evitetur, nec minor illa cautio esse deberet, quàm si de graviori peccato, si de fide, si de Judaïsmo ageretur. Multa quidem contra opponet mundus, multa sensus depravatus, & inveterata consuetudo; Verum ipsa est prava concupiscentia, quæ nos sic fascinat, & infatuat, unde hoc ipsum quod Judæis Apostolus, nobis est applicandum: *O insensati, qui vos fascinavit non obedire veritati, ante quorum oculos JESUS CHRISTUS præscriptus est, in vobis crucifixus!* En videtis ipsum Jesum velut proscriptum, ut in vobis proferibat veterem hominem; & eum revocatis, quem proferibit; neque vos movet ista Christi Jesu, pendens & Crucifixi species! Perge ulterius in hoc affectu.

DOMI-